

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Traballo Final de Mestrado (TFM)		Código	615525031
Titulación				
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	12
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da SaúdeDereito PúblicoDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en EducaciónEconomíaFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasPedagogía e DidácticaSocioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Espiñeira González, Keina Raquel	Correo electrónico	keina.espineira@udc.es	
Profesorado	Arias Rodríguez, María Alicia Brandariz García, Jose angel Carril Vázquez, Xosé Manuel Cobo Bedia, Rosa Depalma Ungaro, Renee Diz Reboredo, Carlos Docampo García, Manuel Domínguez Rodríguez, Antía Espiñeira González, Keina Raquel Fernández Bessa, Cristina Fernández Suárez, Mónica Belén Golías Pérez, Montserrat Martínez Buján, Raquel Moré Corral, María Paloma Oso Casas, Laura Otero Enriquez, Raimundo Perez Carames, Antía Piñeiro Aguiar, Eleder Rodríguez Barcón, Alberto Serantes Pazos, Araceli Teasley Severino, Cathryn Varela Candamio, Laura Vilar Rodriguez, Margarita	Correo electrónico	alicia.arias.rodriguez@udc.es jose.angel.brandariz@udc.es xose.manuel.carril.vazquez@udc.es rosa.cobo@udc.es r.depalma@udc.es carlos.diz@udc.es manuel.garcia.docampo@udc.es a.drodriguez@udc.es keina.espineira@udc.es c.fernandezb@udc.es belen.fernandez.suarez@udc.es montserrat.golias@udc.es raquel.bujan@udc.es paloma.more@udc.es laura.oso@udc.es raimundo.otero@udc.es antia.perez@udc.es eleder.pineiro.aguiar@udc.es alberto.barcon@udc.es araceli.serantes.pazos@udc.es cathryn.teasley1@udc.es laura.varela.candamio@udc.es margarita.vilar.rodriguez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta guía corresponde ao exercicio de elaboración e defensa pública dun traballo fin de mestrado, de carácter obrigatorio			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Integrar os coñecementos adquiridos para aplicalos a unha contorna de traballo no terreo das políticas sociais e a exclusión social.	AM1	BM1	CM3
	AM2	BM2	CM4
	AM3	BM3	CM5
	AM4	BM4	CM6
	AM5	BM6	
	AM6	BM7	
	AM7	BM13	
	AM8	BM14	
	AM9	BM17	
	AM10	BM18	
	AM11	BM19	
	AM15		
	AM16		
	AM17		
	AM21		
	AM22		
Capacidade de presentar e defender os resultados do traballo ante un público profesional.	AM4	BM5	CM6
		BM9	CM7
		BM14	
		BM17	
		BM19	
Capacidade de emitir unha valoración propia fundamentada, á vez que consciente das limitacións das que parte.	AM2	BM6	CM5
	AM4	BM8	
	AM5	BM13	
	AM7	BM14	
	AM8	BM19	
Capacidade para a aprendizaxe autónoma continua.	AM3	BM8	CM3
	AM4	BM10	CM5
	AM8	BM12	CM7
		BM17	

Contidos	
Temas	Subtemas
Obxectivos do traballo de investigación (TFM)	- Estudo de calquera ámbito das políticas sociais e a intervención social. - Estará dirixido, preferentemente, á resolución dun problema real. - Integrar os coñecementos adquiridos durante a etapa formativa. - Emitir unha valoración propia e fundamentada sobre o tema central de estudo que reflexe as responsabilidades éticas e sociais implícitas.
Desenvolvemento do TFM	- A memoria debe realizarse aplicando o proceso de investigación científica e demostrar que se adquiriron as competencias do título. - Desenvolvemento autónomo das habilidades críticas, analíticas e creativas do/a alumno/a - Dúas opcións: (i) A realización vinculada a unha práctica desenvolvida no período de prácticas en empresas ou institucións; (ii) a realización dun proxecto de investigación orixinal partindo dunha idea propia ou a proposta do profesorado que dirixa o TFM. - A memoria será realizada baixo a supervisión dun/ha titor/a asignado/a.

Defensa do TFM	- Capacidade para comunicar as súas ideas ante un público experto. - A memoria de Fin de Mestrado será defendida polo/a alumno/a ante unha comisión de expertos/as

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Presentación oral	B1 B5 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B17 C6	1	2	3
Recensión bibliográfica	A2 A3 A4 A5 B3 B6 B7 B8 B10 B13 B14 B18 C5 C7	0	50	50
Investigación (Proxecto de investigación)	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A15 A16 A17 A21 A22 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B12 B13 B14 B17 B18 B19 C3 C4 C5 C6 C7	0	237	237
Atención personalizada		10	0	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Preparación e realización dunha presentación para a defensa pública do TFM diante do tribunal.
Recensión bibliográfica	Lectura, síntese e análise crítica de textos para a elaboración do marco teórico do TFM
Investigación (Proxecto de investigación)	Realización e defensa pública dun traballo escrito que desenvolva e demostre os coñecementos adquiridos no máster, aplicados a un tema concreto relacionado coas especialidades do Máster. Trátase dun traballo que se realizará baixo a supervisión dun/a titor/a asignado. A información sobre o seu procedemento e defensa, será publicada no Moodle, e comunicada aos/as estudantes a través do correo da UDC.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Investigación (Proxecto de investigación) Presentación oral	Atención personalizada Coordinación dos TFMs: - A información sobre o proceso e prazos para a realización e defensa do TFM, así como outros temas de interese serán publicados e comunicados pola coordinadora dos TFMs a través das vías institucionais: Moodle e correo electrónico da UDC. - Dende a coordinación realizaranse titorías grupais para informar o proceso de realización e defensa do traballo. Levaráanse a cabo titorías virtuais para favorecer a participación do alumnado en liña. Para ambas modalidades abrirase un foro na plataforma Moodle, co obxecto de resolver calquera dúbida sobre o proceso de realización e defensa do TFM. Atención personalizada dirección dos TFMs: - O Traballo de Fin de Máster, realizarase baixo a supervisión dun/a director/a. (Tamén se admite a co-dirección) - O/a director/a ocuparáse de guiar ao/á estudante no proceso de realización da investigación. - Antes da presentación ou defensa pública do TFM, o/a director/a terá que emitir a súa conformidade a través da secretaría virtual nas datas previstas. - A vía de comunicación e o calendario, será o establecido entre o/a estudante e o seu director/a. A titorización do alumnado en modalidade en liña, realizarase de maneira virtual, mediante os sistemas establecidos entre o/a alumno/a e o/a director/a de o traballo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A15 A16 A17 A21 A22 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B12 B13 B14 B17 B18 B19 C3 C4 C5 C6 C7	Realización dun traballo de investigación, no que se demostre o desenvolvemento das competencias, obxectivo da memoria final do máster. Isto é, que a memoria realizada e defendida reflicta os coñecementos adquiridos durante o período de formación, a capacidade do/a alumno/a para aplicar os devanditos coñecementos, a capacidade para fundamentar unha valoración propia e responsable, e o pensamento analítico e crítico dentro das temáticas do mestrado.	80
Presentación oral	B1 B5 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B17 C6	Exposición obrigatoria do Traballo de Fin de Máster. Será realizada polos estudantes en sesión pública e antes unha comisión ou tribunal formada polo profesorado do Master e designada pola Coordinación dos TFMs. O calendario de defensas, a composición dos tribunais e a organización e estrutura do acto público será comunicado desde a coordinación, unha vez establecido.	20

Observacións avaliación
Para ser avaliado/a do traballo fin de mestrado será necesario: 1) ter superados o resto de créditos do máster (materias e período práctico)   2) realizar a matrícula.   3) ter asignado un tema central ou título e un/a titor/a.   O calendario de defensa pública e de convocatorias dispoñibles axústanse ás condicións que establece anualmente a Universidade da Coruña, para todas as titulacións de posgrao. O calendario e procedemento é común para o alumnado presencial e online. O alumnado online, que non poida acudir presencialmente o acto de defensa, deberá contactar coa coordinación para a súa presentación a través de ferramentas virtuais.   As recomendacións para a súa elaboración e defensa, serán publicadas pola coordinación dos TFMs, a través das vías institucionais: Moodle e correo electrónico da UDC.   Os traballos plaxiados, total ou parcialmente, merecerán o suspenso inmediato. Todos os aspectos relacionados con "dispensa académica", "dedicación ao estudo", "permanencia" e "fraude académico" rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC

Fontes de información

Bibliografía básica

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fontes de información e técnicas estatísticas para a análise das políticas sociais/615525007

Dimensión ética e procesos educativos na acción social/615525004

Políticas sociais en perspectiva comparada/615525001

Técnicas cualitativas para a análise dos discursos e as realidades sociais/615525008

Identidade, alteridade e interseccionalidade/615525006

Modelos de provisión do benestar/615525003

Pobreza e desigualdade: debates, medicións e identificación de grupos en risco de exclusión/615525005

Deseño, xestión e avaliación de políticas sociais/615525009

Austeridade e precariedade na era da globalización/615525002

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Deseño de proxectos e traballos de investigación/615525029

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías